

Талалаєв Костянтин Олександрович 

доктор медичних наук, професор, кафедра загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології
Одеський національний медичний університет, Україна

Мельник Ольга Анатоліївна 

кандидат медичних наук, асистент кафедра загальної і клінічної епідеміології та біобезпеки з курсом мікробіології та вірусології
Одеський національний медичний університет, Україна

ІНТЕГРОВАНА ДОПОМОГА В СФЕРІ ЕПІДЕМІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Кореляція інтегрованої допомоги та якості медичних послуг, яких потребують пацієнти із соціально значущими інфекційними захворюваннями, залишається однією з нагальних проблем сфери громадського здоров'я в Україні. Зниження показників розповсюдження збудників інфекцій та виникнення некерованих епідемій та пандемій можна досягти завдяки впровадженню сучасних та науково-обґрунтованих елементів системи охорони здоров'я.

Надання якісних медичних послуг через дотримання сучасних рекомендацій із застосуванням ефективних науково-доведених методів управління має позитивний вплив на зменшення кількості ускладнених випадків протікання інфекційних хвороб та збільшує можливості системи охорони здоров'я в протидії збудникам інфекційних захворювань агентам та наслідкам зараження ними.

Під час збройних конфліктів держави, як правило, втрачають можливість надавати належні медичні послуги своєму населенню в повному обсязі та із високою якістю. Інфраструктура систем безпосередньо охорони здоров'я та допоміжних структур (електропостачання, транспорт, водопостачання тощо) ушкоджуються, а спроможність надавати всі затребувані види послуг на якісно високому рівні суттєво зменшується. Міграція населення під час воєнного стану в Україні ускладнює доступ до медичних послуг, а внутрішньо переміщені особи часто живуть в умовах, які ще більше загрожують їхньому епідеміологічному благополуччю. Певні групи людей — жінки, діти, інваліди, особи похилого віку особливо вразливі, оскільки збройні конфлікти можуть посилити їхні потреби у сфері охорони здоров'я та збільшити уразливість стосовно зараження інфекційними агентами.

Вирішення проблеми із зараженням збудниками соціально значущих інфекційних захворювань передбачає, серед іншого, зосередження зусиль суспільства на пацієнтцентрованому підході в наданні медичних послуг.

В Україні близько 260 тисяч людей живуть з ВІЛ-інфекцією, яким до початку збройного конфлікту надавався широкий спектр послуг з лікування, підтримки та профілактики по всій країні через державні органи та неурядові організації [1]. Понад 150 тисяч людей з ВІЛ приймають АРТ в Україні [2] і зростає побоювання, що проблеми з безпекою та пошкодженням інфраструктури незабаром можуть призвести до того, що пацієнти не зможуть регулярно отримувати необхідне лікування.

Стратегія ВООЗ заохочує переорієнтацію системи охорони здоров'я та перехід від розрізнених моделей на користь медичних послуг, що орієнтовані на потреби громади, а також, лікування та догляд, які б координувалися як всередині, так і поза сферою охорони здоров'я. ВООЗ прирівнює поняття «допомога, орієнтована на пацієнта» та «інтегрована

допомога». Інтеграція між різними рівнями допомоги є ефективним способом уникнення дублювання та покращення якості медичних послуг. ВООЗ рекомендує впроваджувати три стратегії, що збільшить доступність медичної допомоги та покращить надання послуг: 1) інтеграція; 2) децентралізація; 3) перерозподіл обов'язків. Стратегії можуть застосовуватися як окремо, так і в комбінаціях. Комплексна допомога протиставляється фрагментованій та епізодичній і зазначається синонімами таких термінів, як скоординований догляд та безперебійний догляд, серед інших [3].

Висновки. Під час воєнного стану в Україні може бути застосована, поряд зі звичайною медичною допомогою, мережа мобільних пунктів інтегрованої допомоги хворим на соціально значущі інфекційні захворювання, до складу яких мають входити лікарі інфекціоністи, фтизіатри, дерматовенерологи, психіатри (або наркологи), медичні сестри, соціальні працівники, релігійні діячі різних конфесій. Медична допомога має бути наближена до місць перебування пацієнтів, в тому числі до місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Це дозволить допомогти зберегти прихильність серед значної частини пацієнтів до лікування соціально значущих інфекційних захворювань.

Список використаних джерел:

1. War in Ukraine. UNAIDS. URL: <https://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/ukraine>. Reviewed 02.02.2024.
2. International AIDS Society. URL: <https://iasociety.org/ias-statement/ias-calls-safeguarding-access-health-and-hiv-services-ukraine>. Reviewed 10.01.2024.
3. Integrated care models: an overview. WHO Health Services Delivery Programme Division of Health Systems and Public Health. 2016. P. 13. URL: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/322475/Integrated-care-models-overview.pdf. Reviewed 10.02.2024.